

Realitatea care lasă urme

Participarea la o misiune într-un teatru de operații te schimbă. Profesional, social și personal, devii alt om. În niciun caz în sensul metamorfozei lui Kafka. Nu te simți gândac la fiecare deșteptare în teatru, dar anumite laturi ale personalității îți sunt afectate pentru totdeauna. Pozitiv sau negativ. Comandanții structurilor militare românești dislocate în teatrele de operații din Irak și Afganistan au acceptat, prin intermediul corespondenților noștri, căpitanul Adrian Gîtmán și locotenentul Cornelia Popa, să vorbească despre modul în care „teoria și scenariile de acasă” se regăsesc rar acolo unde „se trăiește la temperaturi înalte”. Locotenent-colonelul Dan Cișlariu și locotenent-colonelul Adrian Soci au răspuns, printre altele, la întrebări vizând colaborarea cu autoritățile locale și aliații, motivarea tinerilor pentru cariera militară și traiul de zi cu zi din teatrul de operații.

1. Sosirea într-un teatru de operații înseamnă schimbarea orizontului atât interior, cât și exterior. Concret, ce se transformă în viața celui care, timp de câteva luni, trăiește cu pericolul de „după colț”?

2. Cum se desfășoară colaborarea cu autoritățile locale?

3. Cezar Petrescu spunea că „tot omul uită”, acesta fiind „secretul înverșunării noastre de a trăi”. În acest sens și având la bază experiența, spuneți-ne cum se trăiește în teatrul de operații?

4. Cum percepeți interacțiunea cu aliații?

5. Este prezența într-un teatru de operații momentul de vârf al carierei militare? Dacă da, cum credeți că pot fi motivați tinerii care au deja la activ misiuni internaționale?

Comandantul Batalionului 151 Infanterie „Lupii Negri”, locotenent-colonel Dan CIȘLARIU

1. Ineditul, impactul cu altă lume și civilizație, acțiunile insurgente și clima sunt doar câteva dintre provocările cu care ne confruntăm în teatrul de operații din Irak. Pornind de la specificul activităților, pot afirma că viața unui militar pe timpul unei astfel de misiuni se transformă în totalitate. Chiar și cele mai simple elemente ale rutinei zilnice într-o unitate militară sunt schimbate. Un program orar structurat în țară pe un interval de opt ore devine aici *foce continuu*. În misiunile pe care le executăm în aria de responsabilitate, fie că este vorba de pază, patrularea sau asigurarea a protecției forțelor, riscurile specifice zonelor de conflict din Orientul Mijlociu sunt întotdeauna prezente. *Pericolul de după colț*, cum l-am numit dumneavoastră, este materializat în Irak, în principal, de dispozitivele explozive și de atacurile cu foc direct și indirect cu armament de diferite calibre. Este o realitate crudă ce lasă *arme* chiar și celor mai puternici. Un alt element ce trebuie scos în evidență aici este relația militar – familie. Gândul permanent la cei de-acasă, la problemele cu care se confruntă, imposibilitatea

de a-i putea ajuta într-o problemă semnificativă se înscrie în *noul* impuls de o misiune în teatrul de operații.

2. Întâlnirile și discuțiile cu liderii locali sunt deosebit de importante. Până în prezent, avem contacte cu majoritatea conducătorilor comunităților din aria noastră de responsabilitate. Discuțiile cu aceștia sunt puncte de plecare pentru dezvoltarea proiectelor CIMIC care înseamnă, pe de o parte, implicarea noastră în efortul general de reconstrucție a Irakului, dar și detensionarea situației în zonă cu efecte pozitive în ceea ce privește creșterea gradului de protecție a misiunii.

3. Răspunsul la această întrebare cred că se regăsește în gradul de adaptabilitate al fiecărui militar la transformările pe care le aminteam la începutul acestei discuții. Traiul în teatrul de operații este *incorsețat* de amenințările existente. Misiunile și timpurile de recuperare a luptătorilor sunt constantele ce alcătuiesc cotidianul vieții militarului din teatrul de operații. Foarte

Gata de misiune

importante sunt și posibilitățile de refacere a militarilor după misiuni. În afara necesităților de bază, cazare și hrănire – pe care le consider foarte bune – militarii se pot recrea prin practicarea jocurilor sportive și a exercițiilor fizice, urmărirea programelor naționale de televiziune și consultarea diferitelor informații prin rețeaua internet. Fără a face un joc de cuvinte, dar păstrând atât sensul propriu, cât și figurat al cuvintelor, aș spune că în teatrul de operații se trăiește la temperaturi înalte. Clima și climatul în care ne desfășurăm activitatea dau înțeles celor spuse mai sus.

4. Misiunea *Iraqi Freedom* este o experiență foarte utilă și prin prisma relaționării cu partenerii de coaliție. Avem întâlniri curente cu liderii din structurile militare americane, britanice și australiene, întâlniri deosebit de utile din perspectiva desfășurării misiunilor comune în

această zonă a Irakului. Fiecare dintre aceste întâlniri constituie o relație bilaterală din care ambele părți au de câștigat. Pentru reușita misiunilor comune este important să ne cunoaștem tehnica și procedurile. Dintre misiunile pe care le executăm în comun, fără a le minimaliza pe celelalte, amintesc aici asigurarea protecției detașamentului britanic de neutralizare a dispozitivelor explozive de către QRF-ul românesc.

5. Nu cred că experiența unei misiuni în teatrul de operații este un moment de vârf al unei cariere militare dar este, cu siguranță, o etapă foarte importantă în evoluția profesională a unui militar. Pentru fiecare participant la misiune, aceasta aduce un plus de maturitate atât în planul profesiei, cât și al experienței personale. Cred că motivarea tinerilor *cu vechime* în misiunile internaționale se poate face pe două paliere. În primul rând, respectul arătat unui *veteran* al teatrului de operații să fie pe măsura riscurilor pe care le-a înfruntat în aceste zone fierbinți ale Globului. Tot în sfera motivației intrinseci s-ar inscrie și recunoașterea meritelor prin oferirea de distincții, de către înalte oficialități ale statului – președinte, ministru al apărării. În al doilea rând, motivația materială poate fi și ea o soluție. Facilități precum sprijinul în continuarea studiilor ori priorități pentru achiziția unei locuințe sunt oricând binevenite. O întreprindere sau elementelor din cele două paliere amintite vor permite, cred, ca și în viitor detașamentele românești desemnate să execute misiuni în teatrele de operații să beneficieze de cea mai bună resursă umană.

↳ Căpitan Adrian GÎTMÁN

Comandantul Batalionului 300 Infanterie „Sfântul Andrei”, locotenent-colonelul ADRIAN SOCI

1. Transformările survenite în viața celui care, timp de câteva luni, trăiește cu pericolul de „după colț” sunt profunde atât în interior, cât și în exterior. Putem vorbi despre o metamorfoză la toate palierele de abordare: profesional, social și chiar în plan personal. Pericolul de „după colț” te schimbă aproape total. Abordarea profesională devine mult mai profundă și pragmatică. Tot timpul urmărești obținerea unor efecte care să corespundă conținutului misiunii și, în același timp, realizarea performanței prin analiza raportului efecte obținute / resurse consumate / riscuri asumate.

O altă transformare se referă la faptul că devii suspicios, nu le mai iei pe toate așa cum vin și corelațiile între informații, fapte, evenimente, sarcini depășesc stadiul imaginării. Ar fi mai multe de spus despre schimbările în plan profesional. Cel mai mare bonus îl reprezintă totuși experiența de lucru în mediul internațional și în cadrul NATO dobândite în acest timp când trăiești cu pericolul de „după colț”. Pentru mine asta înseamnă că trăiești într-un mediu în care nimic nu este sigur, iar situațiile sunt atât de imprevizibile că depășesc în unele cazuri capacitatea noastră de acceptare.

În plan social sau personal totdeauna ceva se pierde și ceva se câștigă, dar aceste schimbări țin mai mult de personalitatea fiecăruia.

Chiar dacă refuzăm să acceptăm, se produc transformări și în sens pozitiv, dar și în sens negativ, iar acestea sunt determinate de ceea ce dumneavoastră numiți pericolul de „după colț”.

2. Colaborarea cu autoritățile locale în cazul provinciei Zabul este foarte bună, dar încă întotdeauna există loc și de mai bine. Ei cer foarte mult de la noi, iar noi le dăm ce putem.

Oricum recunoașterea eforturilor pe care comunitatea internațională și implicit România le face pentru stabilizarea țării și implementarea unei noi guvernări în Afganistan este omniprezentă în relația noastră. Sigur că această colaborare este în continuu progres și este influențată semnificativ de stabilitatea reprezentanților autorităților locale în pozițiile lor.

Având în vedere că guvernatorul Zabului, domnul Delbar Arman, este în această poziție de patru ani, se poate concluziona că în această perioadă între batalioanele de manevră românești și autoritățile provinciale s-au consolidat relații de colaborare și parteneriat în efortul comun de stabilizare a provinciei.

Locotenent-colonelul ADRIAN SOCI: „Interacțiunea cu aliații se bazează pe respect”

3. Parafrazându-l pe scriitor, uitarea este o mare calitate a omului și cu siguranță „secretul înverșunării de a trăi”. Viața în teatrul de operații este solicitantă din toate punctele de vedere și poate chiar o provocare în a-ți cunoaște limitele proprii. Impactul asupra fiecăruia dintre noi se face vizibil mai devreme pentru unii, mai târziu pentru alții, avem sușuri și coborâșuri în potențialul individual și colectiv de a face față tuturor provocărilor din teatrul de operații. Foarte importantă este atitudinea luptătorului față de misiune și, din acest punct de vedere, noi încercăm menținerea unui tonus pozitiv, optimist și fiecare trăiește cu speranța că toate aceste greutăți vor fi uitate, rămânând satisfacția muncii prestate într-un mediu ostil, încărcat de provocări multiple. Ca o concluzie, se poate spune că în teatrul de operații din Afganistan se trăiește cu moartea de „după colț”, ca să folosim metafora primei întrebări, și trebuie să conștientizăm mai serios faptul că acolo unde se trăiește din păcate se mai și moare.

4. Interacțiunea cu aliații nu este o opțiune, dimpotrivă, se impune cu putere de necesitate. Din această perspectivă, colaborarea noastră depinde foarte puțin de nuanțele de personalitate ale conducătorilor / reprezentanților. Principala punte de legătură este răspunderea asumată pentru îndeplinirea misiunilor alianței și gradul de implicare al fiecăruia în această ecuație. Fiecare are locul și rolul lui bine definite și de pe aceste poziții intră în interacțiune cu ceilalți. Am desfășurat operații comune cu militarii americani, lituanieni, cu forțe canadiene și chiar cu forțe de securitate afgane. Principiul „așa am hotărât, așa se face” nu funcționează aici. Problemele legate de planificare și organizare trebuie discutate în detaliu și acceptate de fiecare în parte.

Peste aceste aspecte de ordin „tehnic”, interacțiunea cu aliații se bazează pe respect, iar noi, românii, suntem respectați pentru că „deși suntem dintr-o țară mică” avem o contribuție semnificativă în Afganistan și, cel mai important, suntem aici aproape de la început. Acest lucru ne-a permis să înregistrăm o creștere continuă în privința prestației noastre ca forță de stabilitate și parteneri în cadrul NATO.

5. Nu cred că prezența într-un teatru de operații este momentul de vârf al carierei militare, dar cred cu putere că este momentul de împlinire profesională, mai ales pentru pozițiile de comandă.

Aici ar trebui să regăsești teoria și scenariile de acasă și îți dai seama că lucrul acesta se întâmplă rar. Realizezi că situațiile nu se încadrează în standard și atunci este pus în fața unor situații care reclamă soluții inedite. Niciodată o soluție nu este valabilă în două situații. Eu țin foarte mult la comandanții mei de companii și plutoane cărora le cer să găndească soluții, nu să aștepte ca acestea să vină din altă parte și, mai mult, să-și asume fără rezerve răspunderea pentru soluția (*decizia*) respectivă. Cred că, din acest punct de vedere, am făcut puțin importanți și personal sunt foarte mândru de toți comandanții de companii și plutoane pe care îi am aici, fără excepție, iar profilul lor profesional și moral dobândit îl invoc ca motivație pentru tineri sau vină în misiuni internaționale.

Faptul că din punct de vedere profesional participarea la o misiune într-un teatru de operații îți asigură un anumit ascendent în raport cu ceilalți poate fi o motivație.

Pentru cei care au participat deja la o misiune, faptul că niciuna nu seamănă cu cealaltă (pentru mine este a doua misiune ca și comandant de batalion) și că fiecare reprezintă o nouă provocare profesională, poate fi o motivație. Îmi este greu să găsesc pârghii de motivare. Poate ar trebui regândit sistemul de promovare (la americani nu se poate concepe să obții gradul de maior fără misiune într-un teatru de operații de cel puțin 12 luni)

↳ Locotenent Cornelia POPA

OGLINDA EROULUI PIERDUT

De la poetul simbolist Mihai Săulescu, a cărui voce anticipa expresionismul românesc, căzut pe front în 1916, și până la Ion Siugariu, poet, teoretician și critic literar valoros, a cărui tinerete s-a frânt sub steg spre sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial există un întreg batalion de tineri scriitori, cei mai mulți dintre ei poeți, pesemne așa a vrut soarta, care s-au jertfit pentru țară. Sigur, în fața morții oamenilor sunt egali. Noblețea sacrificiului nu crește proporțional cu talentul. Nici cu harul poetic. Dar parcă lacrima e mai grea la plecare unui suflet sensibil. O stea mai vie taie atunci întunericul nopții. Ca orice soldat, așadar, și poeții rătăciți în tranșee poartă cu ei semnul de moarte, în loc de talisman pe fundul ranitei. Atăta doar, că la întâlnirea cu veșnicia sufletul lor se întoarce acasă pe coperta unei cărți. Toți acești poeți, toți acești sfinți s-au retras, din păcate, și mult prea devreme, într-un capitol mai puțin cunoscut al literaturii române, într-un sanctuar mai puțin vizitat. Credeam căndva că sezonul recrutaților de acest fel s-a încheiat și că va rămâne doar în istoria săngerioasă a celor două războaie mondiale. Dar n-a fost să fie așa. Aveau să cadă poeți și pe străzile Bucureștiului, în iarna anului 1989, într-un același ritual în care visul se transformă în țărână. A rămas un vers pe lespezea lor. Și iată că, recent, s-a mai prăpădit un poet aflat sub arme, departe de țară. A mai murit un vis. Ioan Grosaru a căzut în Irak, anul trecut, pe 21 septembrie, unde se afla de aproape două luni, într-o subunitate a Batalionului 32 Infanterie „Mircea”. Mai fusese și în Afganistan, unde primise o decorație. I s-a acordat, post-mortem, gradul de sublocotenent. Băiatul acesta chiar avea talent. Se tragea din stirpea nobilă a poezilor moldavi. Biografia lui e tulburător de simplă. S-a născut în 1972, pe 24 octombrie, în Fălțiceni. Locuia în satul Paiseni, din comuna Cornu Luncii, județul Suceava. Provenea dintr-o familie numeroasă. Avea cinci surori: Teodora, Margareta, Garofița, Ana și Elena. Nume de flori și de împărăteasă. A plecat din sat să-și caute de lucru, a făcut o școală profesională de lăcătuși-mecanici la Satu Mare și, din 1992, de când a fost încorporat, la Timișoara, a rămas în armată. I-a plăcut haina militară. Și poezia. A publicat două cărți de versuri și a gustat boema în târgul de pe malurile Begăi. Atras de literatură, și-a cultivat talentul prin lecturi savante, pe drumuri întortocheate. Și-a purtat singur de grijă, a înfruntat lipsurile și singurătatea, așa cum a înfruntat și destinul. Un destin tragic. Ceea ce trapează în versurile lui este prezentimentul aproape permanent al morții, pe un drum scurt, de meteorit al umbrelor albastre. Nopțile „mor grăbiți”, cântecul este „un cântec mare de moarte și izbândă”, gândurile îl ciugulesc „cu pliscul de țărână”, așa cum „manuscriste scrise grabă au căzut din trupu-i mort”. Simte gustul întunericului, scrie „pe foi de smoală”, știe „că nu suntem cu toți decât pământ”. Viața lui întreagă, scurtă și chinuită, de adolescent „jubit cu ochiul morții, sorbit de înălțime”, nu este altceva decât, așa cum singur sugerează, „oglină eroului pierdut”. A scris versuri care îți răscvetele inima, a trăit cu intensitate magia cuvintelor, cu dragoste și suferință, cu inteligență și sensibilitate. Ne-a transmis, în vorbe simple, mesaje tulburătoare. A scris corespondențe de război, apărute în presa militară, jurnale de călătorie, poeme. Mai ales poeme. Cu glas dulce-amar, de bucovinean, de copil talentat, de inger cu trupul de ceață. A murit soldatul, dar poetul va înfrunța, în continuare, timpul, pentru că va trăi, cu fiecare vers, în inimile prietenilor și ale cititorilor de aiurea.

↳ Liviu VIȘAN